

Enligt sändlista

BILDANDE AV *Revabergets naturreservat*

Objektnummer	1120727
Län	Västernorrland
Kommun	Sundsvall
Socken	Liden
Fastighet	Boda 6:83
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket.
Förvaltare	Länsstyrelsen Jämtland
Lägesbeskrivning	Ca 11 kilometer söder om Bispgården längs Indalsälvens västra strand.
Mittpunkt	x: 584875,8 y: 6977330 (SWEREF 99)
Areal [hektar]	3,6
Prod skogsmark [ha]	3,5
Natura 2000	SE0720307
Naturtyper [ha]	Granskog 1,9
	Lövblandad barrskog 1,2
	Barrblandskog 0,2
	Triviallövskog 0,2
	Sjöar och vattendrag 0,1

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att de föreskrifter som framgår av detta beslut ska gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om

beslutet överklagas.

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

SYFTE

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets näringsrika granskogar, lövträdsrika branta slutningar, ravindalar och andra ingående naturmiljöer med dess ekosystem och arter ska bevaras och utvecklas. Syftet är samtidigt att bidra till att uppfylla de åtaganden som följer av att området är utpekad att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet.

Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom åtgärder för att gynna området lövträdsvärden samt förekomster av arterna klådris, trolldruvemätare och bombmurkla. Granskogar med dess flora och fauna får utvecklas fritt. Åtgärder vidtas för att underlätta och kanalisera allmänhetens friluftsliv.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro eller spång.
- 2 bedriva täkt (inkl. vattentäkt), anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, muddra, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark, block och vattenmiljöer.
- 3 anlägga väg, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar.
- 4 dika, kulvertera dike, dämna, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden.
- 5 bedriva skogsbruk; avverka eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna, träd och buskar, samt utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 6 inplantera djur, växter eller andra organismer. Denna föreskrift gäller dock inte utsättning av fisk, utan dylik verksamhet regleras i förordning 1994:1716 om fisket, vattenbruket och fiskenäringen.
- 7 sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, gödselmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen.
- 8 framföra motordrivna fordon, annat än på upplåten väg.
- 9 uppföra jaktorn på ny plats utan länsstyrelsens tillstånd.
- 10 anlägga skoterled utan länsstyrelsens tillstånd.
- 11 upplåta mark för militär övningsverksamhet.

12 dikesrensa utan länsstyrelsens tillstånd.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap. 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 2 uppsättning och underhåll av informationstavla.
- 3 eventuellt skogsbete med uppsättning och underhåll av hägnader.
- 4 borttagande av träd och sly, samt maskinell markstörning i området som markerats på beslutskartan, för att förbättra klådrisets bevarandestatus.
- 5 underhåll av befintlig väg och stig, samt uppsättning och underhåll av spänger och trappa.
- 6 undersökning och dokumentation av mark, vatten, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte.
- 7 eventuell utplantering eller sådd av klådris.
- 8 avlägsnande av eventuella främmande arter.
- 9 eventuell anläggning och upprustning av rastplats med eldstad.
- 10 ringbarkning eller fällning av enstaka träd i syfte att gynna trolldruvemätare.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort kärlväxter, mossor, lavar eller svampar, med undantag för plockning av icke fridlysta matsvampar och marklevande färgsvampar, samt bär.
- 2 klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet.
- 3 göra åverkan på mark, vattenmiljöer, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved.
- 4 elda, förutom på särskilt angivna platser om sådana finns.
- 5 framföra motordrivet fordon annat än på befintlig väg för motorfordonstrafik.
- 6 utan länsstyrelsens tillstånd genomföra tävlingar, lägerverksamhet eller andra arrangemang.
- 7 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna, träd och buskar.
- 8 uppföra anläggning, såsom vindskydd, koja, bänk, spång, bro, stängsel, ledning, mast eller torn.
- 9 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.

10 insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur.

Föreskrifterna ovan ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsförordningen (1978:594),
- c) att framföra motordrivet fordon i räddningstjänst och vid sjukfall,
- d) statliga tjänstemän att framföra motordrivet fordon i tjänsteärende,
- e) underhåll av befintligt jaktorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jaktorn med ett nytt,
- f) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med motordrivet fordon förutsatt att spårbildning ej sker,
- g) röjning av buskar och mindre träd i syfte att upprätthålla rågångar mellan fastigheter,
- h) ägaren av Österåsen 3:1, tillika ägare av Hölleforsens och Järkvissle vattenkraftverk, att bedriva vattenverksamhet genom drift och underhåll av dessa anläggningar i enlighet med tillstånd genom lagakraftvunna domar (meddelade av dåvarande Mellanbygdens Vattendomstol) i målen Ans. D. 16/1945 och Ans. D. 26/1954.
- i) föreskrifterna ska inte hindra de åtgärder som krävs för att bekämpa okontrollerad brand i reservatet. All sådan bekämpning bör ske med så skonsamma metoder som möjligt och därmed största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som anges ovan under B och vars utförande beskrivs närmare i skötselplanen.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Områdesbeskrivning

Revaberget ligger cirka 11 kilometer söder om Bispgården och 2,5 kilometer söder om Hölleforsens kraftverk alldeles utmed Indalsälvens västra strand. Naturreservatet i sin helhet omfattar närmare 101 hektar, varav 97 hektar ligger i Jämtlands län och 3,6 hektar ligger i Västernorrlands län. En stor del av reservatet är brant sluttande och genomskärs av ett flertal raviner, med smala och höga åsrygggar emellan. Höjdnivån nere vid Indalsälven är cirka 40 meter över havet och uppe i västra kanten av området cirka 140 meter över havet. Sluttningen genomskärs av tre bäckraviner och i sluttningarna mot bäckarna inträffar skred tämligen regelbundet. Berggrunden utgörs av metagråvacka med diabasgångar i söder och gnejsgranit i norr. Dominerande jordarter är mjäla och grovmo, här och var med inslag av isälvsgrus. Nedanför branterna finns här och var avlagringar med finsediment. Den mer triviala skogen som finns kvar ovanför branten är betydelsefull som skydd för mikroklimatet nere i ravinerna. Även vissa partier ungskog, mer påverkad skog och hygge

ingår i naturreservatet av den anledningen. I områdets raviner och branter finns en god tillgång på död ved.

Inom Revabergets naturreservat finns flera sällsynta arter och en allmänt rik flora, samt ett rikt fågelliv. En mängd olika naturvärden finns inom Revabergets naturreservat koncentrerade inom relativt liten areal och många av de rödlistade eller annars sällsynta arterna finns här representerade med ovanligt stort antal individer. Åtgärdsprogramarterna bombmurkla (VU*) och klådris (EN*) har här räknats i tusental. Även trolldruvemätare (EN*) har rapporterats på området som ligger i Jämtlands län. Exempel på övriga rödlistade arter som rapporterats inom området är grenskägglav (EN*), trådbrosklav (EN*), smalskaftlav (VU*), blackticka (VU*), honungsticka (VU*), samt rynkskinn (VU*).

Reservatsområdet som ligger i Västernorrlands län består av bitvis brant, näringsrik granskog som är rik på strukturer och lövblandad kalkbarrskog. Även här har det rapporterats förekomster av bombmurkla och klådris, samt trådbrosklav, blackticka och rynkskinn. Här finns en besöksstig från den lilla bilvägen som löper längs Indalsälvens kant, till en av de ovan nämnda bäckraviner. Denna ravin hör till Meån vilken rinner ut i Indalsälven. Där kan man se turistattraktionen Lungfallet, i folkmun kallat Meåfallet, vilket ligger i Jämtlands län. Inte långt därifrån, i reservatets sydspets, kan man även se en registrerad fornlämning i form av ett gränsröse.

Då merparten av reservaten är beläget i Jämtlands län kommer det huvudsakliga förvaltningsansvaret av reservatet, på båda sidor länsgränsen, kommer att bäras av länsstyrelsen Jämtland.

*) Hotkategorier enligt 2015 års rödlista: EN = starkt hotad, VU = sårbar, NT = nära hotad.

Natura 2000

Delar av naturreservatet är utpekade att ingå i EU:s nätverk Natura 2000 enligt art- och habitatdirektivet. Inom området finns i direktivet ingående naturtyper, se nedan, samt arten skogsrör. En särskild bevarandeplan finns för Natura 2000-området som Länsstyrelsen i Jämtland ansvarar för.

Framtida verksamheter i anslutning till reservatet som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området, kan kräva tillstånd. Detta regleras dock ej av föreskrifterna för reservatet, utan av annan lagstiftning (miljöbalken 7 kap 28 § m fl).

I naturreservatet ingår arten skogsrör samt följande naturtyper enligt art- och habitatdirektivet, areal i ha (*=prioriterad art eller naturtyp):

3210	Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ	0,2 ha
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	0,7 ha
9010	*Västlig tajga	18,9 ha
9050	Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ	11,7 ha

Ärendets beredning

Områdets mycket höga naturvärden uppmärksammades under 1980- och 1990-tal. Länsstyrelsen utförde naturvärdesinventeringar åren under 1999-2001. Under 1999 togs ett reservatsförslag på 17 hektar kring Meåfallet fram. Under 2003 föreslogs ett område motsvarande naturreservats omfattning till regeringen som Natura 2000-område, vilket senare fastslog. Under 2005 godkändes reservatsförslaget Revaberget av Naturvårdsverket till fördelningsplan.

Naturvärdesinventeringar:

Området inventerades under 1989 och 1999 av Projekt Jämtlands Flora samt Steget Före i Jämtland. Länsstyrelsen utförde under åren 1999-2001 kompletterande inventeringar i arbetet med framtagande av reservatsförslag. Dåvarande Vägverket inventerade under 1997 delar av området inom projektet Artrika vägkanter i Region Mitt. Skogsstyrelsen registrerade under åren 1996 och 1999 inte mindre än sex nyckelbiotoper inom det nuvarande naturreservatet. Det är biotoperna örtrika bäckdråg, kalkbarrskog, källpåverkad mark, vattenfall och bäckdal som har registrerats. Kurser inom dåvarande Mitthögskolan och Norra Skogsinstitutet har dessutom hållit flertalet exkursioner inom området.

Gällande översiktsplan för Ragunda kommun antogs 2006. Översiktsplanen anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området. I handlingen Vindkraft i Ragundakommun, tillägg till översiktsplan från 2009 anges att naturreservatet ligger inom ett område där vindkraftutbyggnad inte tillåts (förutom så kallade gårdsverk).

Inmätning av det blivande naturreservatet utfördes av Lantmäteriet under 2007.

Uppdragen att värdera objektet och sköta förhandlingen har utförts av en auktoriserad konsultfirma. Värderingen slutfördes 2006 och förhandlingen avslutades 2011, då alla avtal om köp med berörda markägare samt fastighetsreglering av förvärvade fastigheter och samfälligheter var klara.

Då Meåfallet i naturreservatets södra del är ett sedan tidigare populärt besöksmål vill Länsstyrelsen kunna underhålla vägen inom naturreservatet. Därför ansöktes om anläggningsförrättning. Vid ett av Lantmäteriet sammankallat möte 2014 fastslogs att en gemensamhetsanläggning där Länsstyrelsen ingår inte var något alternativ i det här fallet.

Istället uppdrogs åt förhandlare att undersöka möjligheterna att med berörda markägare träffa avtalsservitut om rätt till väg.

2015 beslutades om servitut som ger markägaren av fastigheten Österåsen 2:99 (Staten genom Naturvårdsverket) rätt att använda och underhålla vägen.

2017 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut för den del av naturreservatet som ligger i Jämtland samt förslag till skötselplan för hela naturreservatet, även den del som ligger i Västernorrland.

I Sundsvall kommuns översiktsplan (Översiktsplan Sundsvall 2021) redovisas det planerade reservatsområdet i Västernorrlands län ligga i ett område där endast lov för gårds-

vindkraftverk kan medges. Vidare beskrivs att Revaberget ligger inom ett område av riksintresse för friluftslivet (Indalsälvens dalgång), ett område av riksintresse för naturvård (Nedre Indalsälven) samt inom kärnområdet för rennäringens riksintresse. Den del av området som ligger i Västernorrlands län finns registrerat som naturvårdsobjekt hos Länsstyrelsen Västernorrland (objektnummer 81209).

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser:

Delar av naturreservatet ingår i område av riksintresse för rennäring (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken).

Naturreservatet ligger även inom område av riksintresse för friluftslivet (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken) Indalsälvens dalgång (FZ 16)

Inför remissbehandlingen har information hämtats från digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret. Därvid har inga motstående intressen eller andra försvårande omständigheter påträffats.

Ett remissyttrande har inkommit från Sundsvalls Mykologiska Sällskap där de ställer sig positiva till en upprustning av vägen. Remissyttranden har även inkommit från Havs- och Vattenmyndigheten, Länsstyrelsen Jämtlands län, samt Skogsstyrelsen. Ingen instans motsätter sig reservatsbildningen.

Länsstyrelsens bedömning

Naturförhållandena varierar stort i området, vilket gynnar ett brett spektrum av arter.

En stor del av skogen i naturreservatet består av näringsrik granskog och kalkbarrskog, vilka är prioriterade skogstyper enligt Nationell strategi för formellt skydd av skog från 2017.

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. Länsstyrelsen har bedömt att området därför bör förklaras som naturreservat.

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag samt Ett rikt växt- och djurliv.

Området är utpekad att ingå i Natura 2000, EU:s ekologiska nätverk av skyddsvärda naturområden. Sverige är därigenom skyldig att bevara de inom området förekommande naturtyper och arter som listas i EU:s Art- och habitatdirektiv, liksom de förekommande fågelarter som listas i EU:s Fågeldirektiv. Vidare information om områdets arter och naturtyper i Natura 2000-nätverket finns i skötselplanen för naturreservatet (bilaga 3).

Flera av områdets naturtyper och dess förekomst av hotade arter kan komma att bli beroende av skötsel för att värdena ska bestå. Förekomsten av arter som kan komma att

kräva aktiva skötselåtgärder såsom fällning av träd, röjning och slätter. Detta är inget som prioriteras i dagsläget men är möjligt om så prioriteras av reservatsförvaltningen. Reservatsbeslutet ger möjlighet till aktiv skötsel i form av ringbarkning eller fällning av enstaka träd intill en guckuskoförekomst om de genom beskuggning påverkar arten negativt. Innan eventuella åtgärder görs ska den uppföljning som beskrivs i skötselplanen utföras.

Trolldruvemätarens hemvist, utbredning och populationens storlek bör klarläggas, och eftersom arten är knuten till trolldruva som utgör larvens värdväxt, bör även trolldruvans förekomst i området utredas. Om förekomsten av trolldruvemätare eller trolldruva skulle minska till följd av ökad ljuskonkurrens, kan en småskalig utglesning av trädskiktet övervägas, något som möjliggörs genom reservatsbeslutet. Detta kan ske genom att enstaka träd eller mindre trädgrupper ringbarkas eller fälls för att på sikt skapa en mer luckig och ljus beståndsstruktur. Innan eventuella åtgärder genomförs bör inventeringen av trolldruvemätare och trolldruva göras samt att en särskild plan ska tas fram för den riktade skötseln. I åtgärdsprogrammet för trolldruvemätare beskrivs storvuxna örter som exempelvis nordisk stormhatt kunna utnyttja ökat ljus och ökad näringstillgång snabbare än trolldruva och därmed ta över på trolldruvans bekostnad, något att beakta vid en eventuell utglesning av trädskiktet.

I den händelse en hotad art påträffas eller kunskapsläget ändras för en idag känd art i reservatet, och det långsiktiga bevarandet av arten inte bedöms tryggat med nuvarande förvaltningsinriktning, skulle det kunna finnas skäl att utfärda en dispens som möjliggör åtgärder för arten. Sådan eventuell dispens bör motiveras av aktuell, välgrundad biologisk kunskap. Vidare bör eventuella åtgärder långsiktigt följas upp och berörda delar dokumenteras före och efter åtgärd. En eventuell dispens förutsätter att särskilda skäl föreligger i enlighet med miljöbalken 7 kap. 7 §, vilket innebär att åtgärderna måste vägas mot de värden som utgjort grund för tillkomsten av detta områdesskydd.

Med stöd av föreskrift B8 kan främmande arter avlägsnas. Att sådana arter inte är önskvärda är i enlighet med den grundläggande tanken om att skydda naturmiljöer. Det ges också uttryck för i föreskrift A6 som hindrar införsel av individer, och i Skogsstyrelsens regelverk som anger att contorta-tall inte får planteras inom en kilometer från naturreservat och nationalparker. Således är det väl motiverat att kunna avlägsna främmande arter.

Länsstyrelsen bedömer därmed att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning:

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Enheten för skyddad natur, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Nils Bodin telefon 0611 - 349 121, nils.bodin@lansstyrelsen.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i Post- och Inrikes Tidningar, samt i Sundsvalls tidning. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även länsjurist Therese Flodin, planhandläggare Åsa Björn, samt Torbjörn Engberg, enhetschef vid Enheten för skyddad natur, deltagit.

Gunnar Holmgren
landshövding

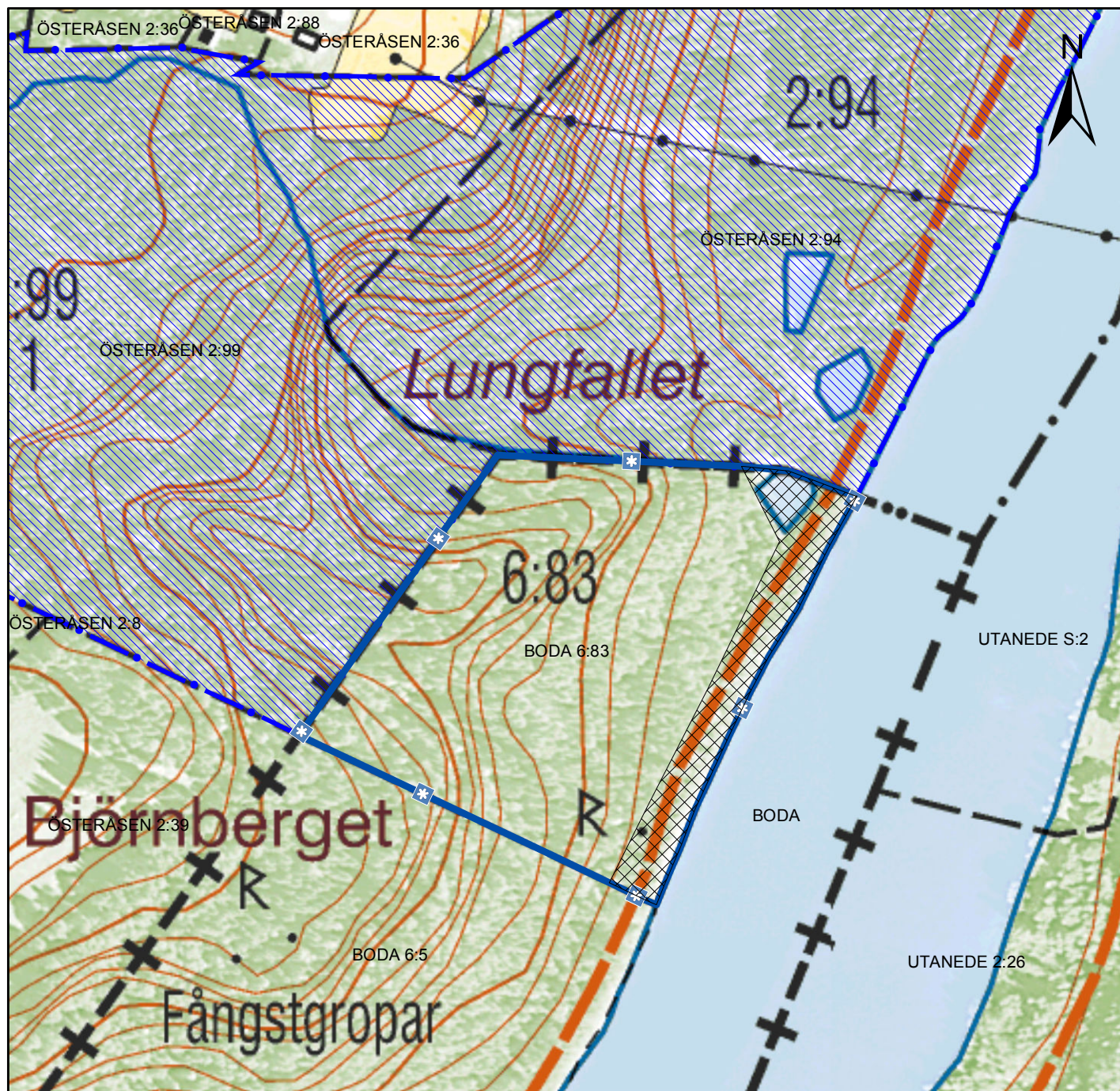

Nils Bodin
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Beslutskarta i stor skala
- 3 Sändlista
- 4 Skötselplan

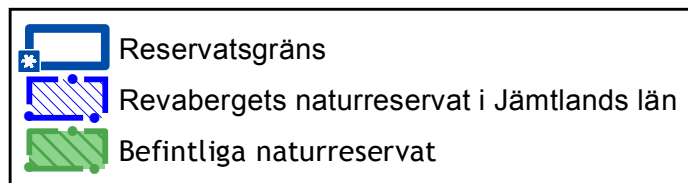
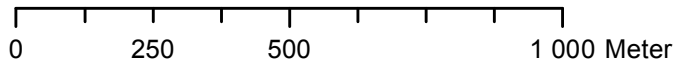
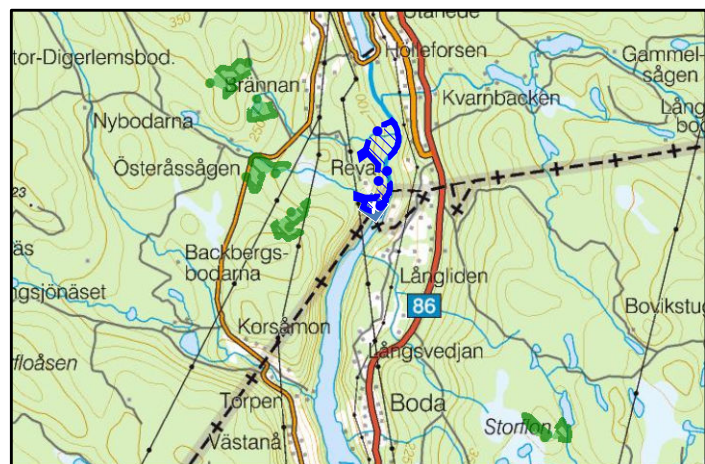
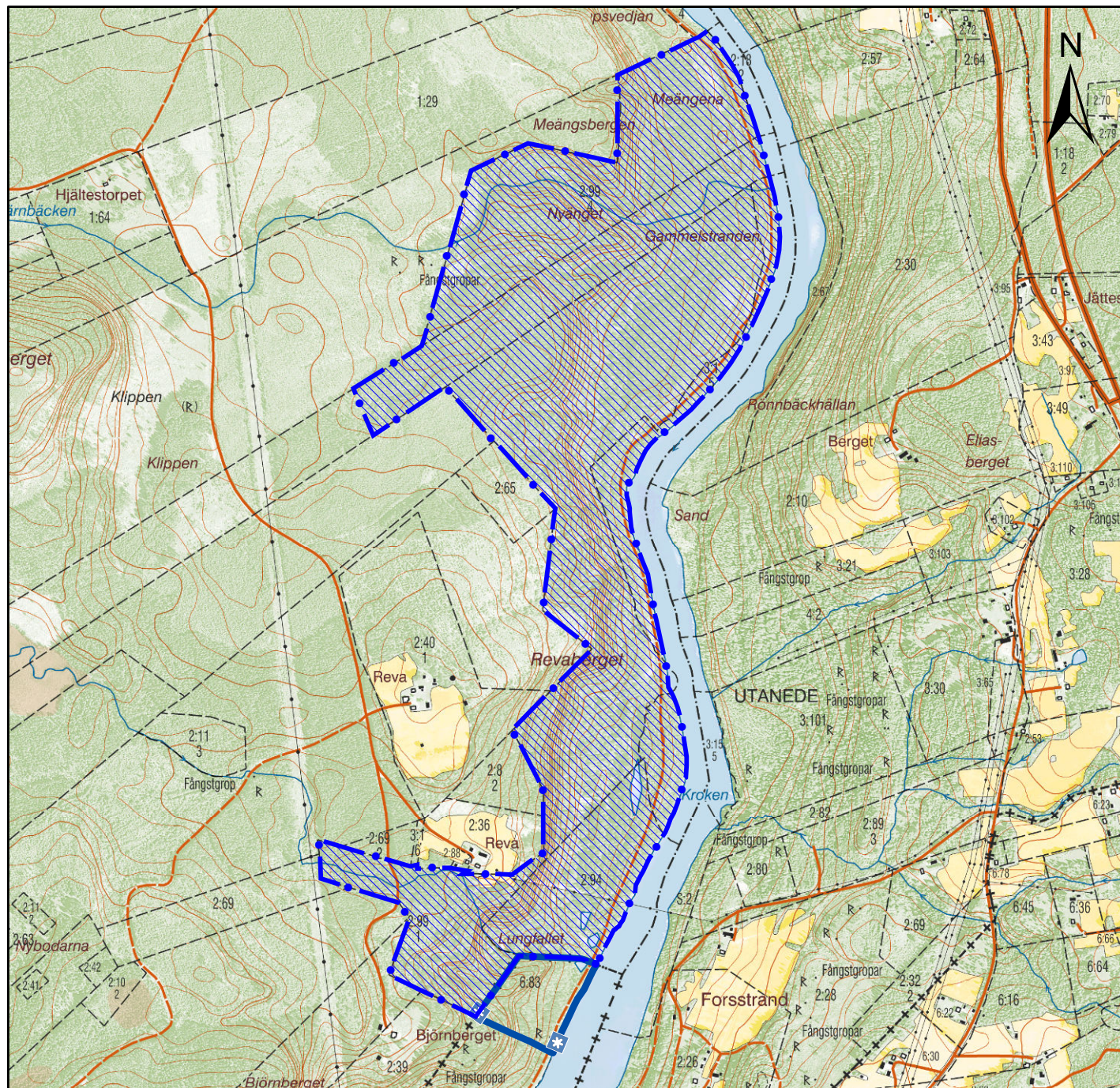
Revabergets naturreservat

0 50 100 200 Meter

- Reservatsgräns
- Föreskrift B4 gäller här
- Revabergets naturreservat i Jämtlands län
- Befintliga naturreservat

Revabergets naturreservat

Skötselplan för *Revabergets naturreservat*

Denna skötselplan ska användas tillsammans med det beslut som utgör grunden för planen. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

Gränser

Reservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

Brand

Om okontrollerad brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning bör ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter mm

Ett äldre avtalsservitut finns registrerat på berörd fastighet, Sundsvall Boda 6:83. Närmare bestämt "Uppdämning mm", med dagboksnummer 94/19533 (Lantmäteriet). Detta servitut kommer ifrån dämningen av Indalsälven vid Timrå Bergforsens kraftverk, och påverkar ej bildandet av naturreservatet.

Jakt

Staten har upplåtit rätten till all jakt inom naturreservatet till SCA Skog AB. Upplåtelsen gällde till och med 30 juni 2017. Avtalet har nu automatiskt förlängts med 5 år. Uppsägning förutsätter enligt upplåtelsen att jakten regleras i reservatsföreskrifter (Länsstyrelsen Jämtland dnr: 512-101-12).

Natura 2000

Reservatet ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. För Natura 2000-området finns en bevarandeplan, framtagen av länsstyrelsen Jämtland, i vilken det anges vad som krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för utpekade habitat och arter. Målen och åtgärderna i denna skötselplan är utformade för att överensstämma med de mål som finns i bevarandeplanen. Vissa mål i bevarandeplanen har dock ej bedömts relevanta att införliva i skötselplanen för reservatet.

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för förvaltningen av reservatet och tillsynen när det gäller efterlevnaden av reservatsbestämmelserna. Det huvudsakliga förvaltningsansvaret av reservatet, på ömse sidor länsgränsen, kommer att bäras av länsstyrelsen Jämtland.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Västernorrlands del av reservatet har delats in i 3 skötselområden, se skötselkartan.

Skötselområde 1

Näringsrik granskog och kalkbarrskog, delvis lövrik

Benämns som skötselområde D i Jämtlands län

Övergripande mål

Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara tydligt präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad.

Målordikatorer:

- Bombmurkla förekommer inom området.

Åtgärder

- Införande av skogsbeta

Om det kan påvisas att förekomsten av bombmurkla missgynnas av igenväxning är det enligt beslutet möjligt att införa skogsbeta.

Skötselområde 2

Grusiga, solöppna marker på muddringsmassor

Benämns som skötselområde B i Jämtlands län

Övergripande mål

Skötselområdet består av solöppen, grusig och stenig strandbank. Klådris dominerar buskskiktet. Ett skuggande trädsikt saknas helt. Slyvegetation hålls undan av naturlig älvdynamik eller aktiv skötsel.

Åtgärder

- Röjning av buskar samt avverkning

Röjning av sly och buskar, samt borttagning av trädsikt, för att gynna klådris. Sly kan även röjas för att framhäva gränsröset.

- Manuell markstörning

Maskinell markstörning som blottar mineraljorden och samtidigt förhindrar att slyvegetation gynnas av röjningen.

- Utplantering av klådris

Utplantering av klådris på lämpliga lokaler ska vara möjligt att utföra i skötselområdet. Detta är endast aktuellt om den nu befintliga, naturliga förekomsten försvinner.

Skötselområde 3

Information och tillgänglighet

Meåfallet är ett populärt utflyktsmål. Det är möjligt att köra ända fram till stigen som leder upp till vattenfallet med bil. Vägen är dock i dåligt skick och behöver rustas upp. Trappan som underlättar i de brantaste partierna upp till vattenfallet är så förfallen att den i nuvarande skick inte går att använda.

Övergripande mål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet. Vägen som leder till naturreservatets sevärdhet Meåfallet ska vara i gott skick. Stig och anläggningar ska vara i gott skick.

Målindikatorer:

- Stig är i gott skick för besökande.
- Övriga anläggningar är i gott skick för besökande.
- Informationstavla är på plats och i gott skick.
- Aktuell information finns på hemsidan.
- Väg är i gott skick för motortrafik.

Åtgärder

- Information på hemsida
- Informationstavlor
Tavlor som visar och informerar om bombmurkla och klådris. Därtill en ny skylt som utmärker gränsröset.
- Väg
Bilvägen längs älvens strandkant rustas upp.
- Stig
Befintlig stig märks upp och underhålls.
- Underhåll av anordningar
Anordningar (såsom trappa och spänger) rustas upp och underhålls.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsida	3	2018	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Informationstavlor	3	2018	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Väg	3	2018	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Stig	3	2018	indikation på förändring	reservatsanslag
2	Underhåll av anordningar	3	2018	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Röjning av buskar samt avverkning	2	2018		reservatsanslag

2	Manuell markstörning	2	2018	reservatsanslag
3	Utplantering av klådris	2	2018	indikation på förändring reservatsanslag
3	Införande av skogsbeta	1		reservatsanslag

Uppföljning

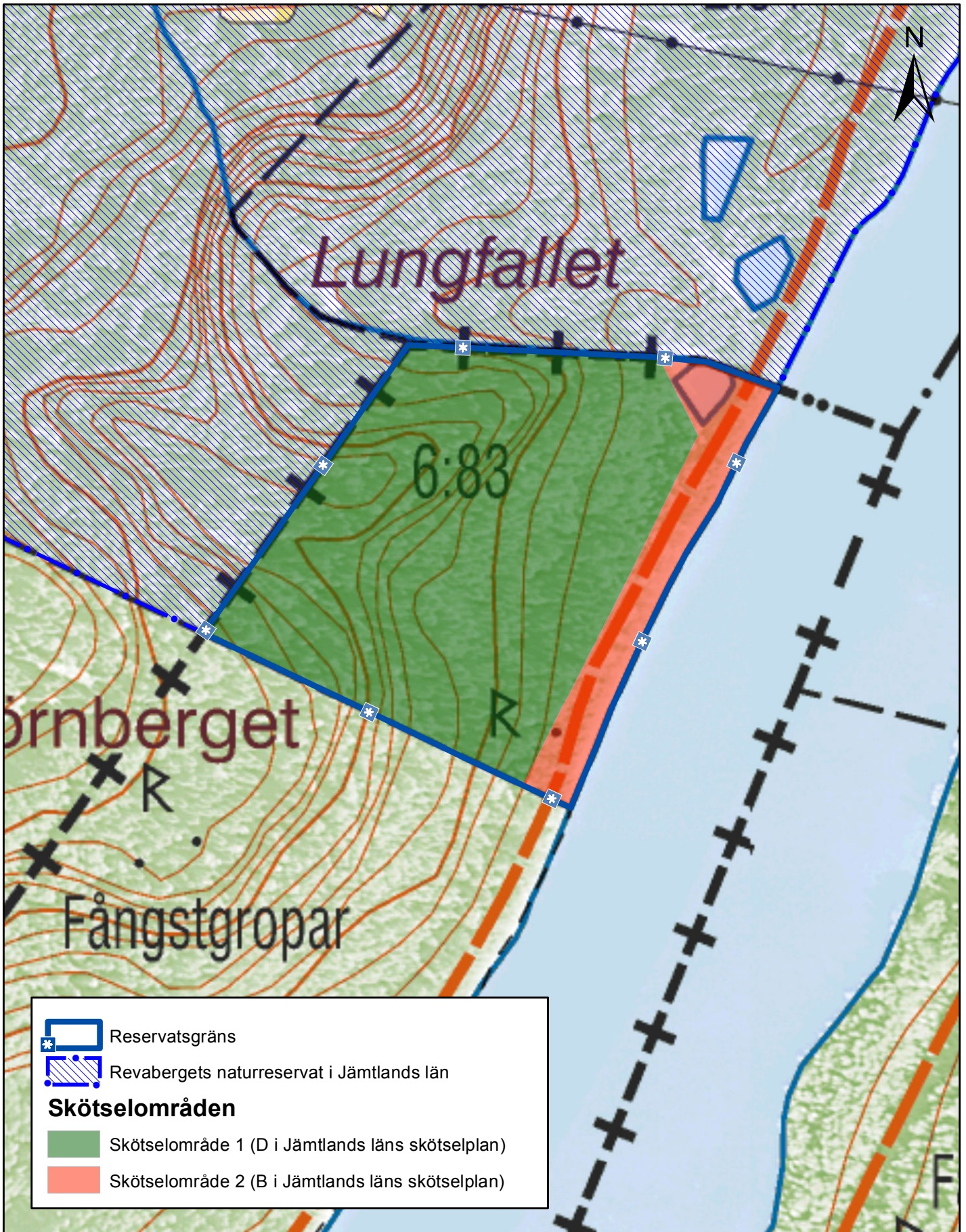
Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan.

Inventeringar av organismer som normalt förekommer i granskogsmiljö bör genomföras med cirka tio års mellanrum (vedlevande svampar, insekter, lavar, mossor). Ett särskilt fokus bör läggas på inventering av klådris och bombmurkla, vid framtida uppföljningar.

Sammanfattning av uppföljningsbara mål

Skötsel- omr	Kvalitetsmål	Intervall
1	Bombmurkla förekommer inom området.	löpande tillsyn
3	Väg är i gott skick för motortrafik.	löpande tillsyn
3	Aktuell information finns på hemsidan.	löpande tillsyn
3	Informationstavla är på plats och i gott skick.	löpande tillsyn
3	Övriga anläggningar är i gott skick för besökande.	löpande tillsyn
3	Stig är i gott skick för besökande.	löpande tillsyn

Revabergets naturreservat

2017-12-18
Dnr: 511-4839-12

0 25 50 100 Meter